

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11), како и врз основа на член 25 став 2 и став 5 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08, 33/2010, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13 и 41/2014) министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по *француски јазик* (втор странски јазик) за VIII одделение на деветгодишното основно образование.

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК

VIII ОДДЕЛЕНИЕ

Скопје, август 2014

**ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ**

1. Местото на предметот во наставниот план

1.1. Опис и природа на предметот

Секој вид на поширока интеграција во европските структури подразбира добро образовани кадри кои познаваат и говорат странски јазици. Пред нашето општество стои голема задача за постигнување на идеалот на Советот на Европа за многујазичност и познавање на повеќе култури, според кој како минимум се подразбира добро познавање на два странски јазици.

Во Наставниот план за деветгодишното основно училиште странските јазици заземаат посебно место заради фактот што во рамките на општата светска глобализација се интензивира размената помеѓу припадниците на различни цивилизации во сите сегменти на општественото живеење (во економијата, политиката, културата, образованието итн.), со што се наметнува потребата од многујазичност, што е една од главните цели на новата концепција. Од тие причини, изучувањето на првиот странски јазик започнува уште на шестгодишна возраст (I одделение), а на 11-годишна возраст (VI одделение) се изучува вториот странски јазик.

1.2. Назив на предметот: ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК

1.3. Неделен, односно годишен фонд на часови: 2/72

1.4. Статус на предметот: задолжителен/ втор странски јазик

2. ОПШТИ ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД

Наставата/ изучувањето на францускиот јазик на ова ниво се темели на следниве основни цели:

Ученикот/ученичката:

- да се оспособува за комуникација со другите, почитување на многујазичност и збогатување на општата и јазичната култура;
- да формира критички однос кон својата и туѓите култури и да се оспособува за почитување на разликите, човековите права, другите култури и традиции;
- да се стимулира изучувањето на францускиот јазик, да се развива интерес кон земјите во кои се зборува соодветниот јазик заради собирање информации од различни извори на тој јазик и развивање меѓукултурни врски.

3. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ПО ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК

Ученикот/ученичката:

- ❖ да формира и да развива јазични, комуникативни, интеркултурни компетенции за изучување на втор странски јазик;
- ❖ да развива способности за поврзување на стекнатите знаења од првиот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик;
- ❖ да формира елементарни навики и способности за слушање, говорење, читање и пишување преку изграден систем од знаења на јазични и реченични единици, фонетски, правописни, лексички и граматички норми;
- ❖ да развие способност за самостојно учење и самовреднување според Заедничката европска референтна рамка за јазиците (Портфолио).

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

	Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Р	СЛУШАЊЕ <i>Ученикој/ученичкајта треба да може да:</i>	- слободно време: хоби, интереси, забава, музика, филм, театар, печат, телевизија, Интернет	ФОНЕТИКА Корекција и усовршување на изговорот на карактеристичните француски фонеме, на прозодиските елементи; правила на поврзување (liaison).	<ul style="list-style-type: none"> • Активности од типот: <ul style="list-style-type: none"> ○ слушање аудио/видеоснимки и говор на наставникот; ○ идентификување на: зборови, структури и изрази во контекст; ○ препознавање на значењето на пораката според интонацијата (радост, тага, страв, изненадување, воодушевување, итн.) ○ вежби со повеќечлен избор; ○ подредување на дадените информации во табели, зборови во реченици или текст; ○ поврзување слики со слушнат текст, итн.; ○ употреба на современи дидактички средства (ЦД, ДВД, Интернет). • Дидактички препораки :
А	▶ разбира основна идеја на едноставни текстови, информации, кратки и едноставни описи;	- животна средина: загадување и заштита		
З	▶ разбира едноставни кратки упатства со помош на илустрација;	- модерна технологија: апарати и предмети за секојдневна употреба, форми и материјали		
Б	▶ распознава едноставни и чести изрази од секојдневниот живот кога се изговорени полека и јасно;	- чувства и емоции	ГРАМАТИКА	
И	▶ разбира конкретни информации од кратки текстови на стандарден јазик;	- географија: позначајни региони, градови, реки, планини, соседни земји	Adjectif - adjectifs indéfinis - degré de comparaison	
Р	▶ користи дополнителни стратегии за разбирање на непознати искази со помош на контекстот, интонацијата, звукот, интернационалната лексика.	- исхрана: прехранбени продукти, пијалоци, оброци, рецепти, мени	Pronom - pronoms personnels doubles -pronom possessifs -pronom relatifs simples -pronom démonstratifs (au niveau de reconnaissance) - pronoms adverbiaux <i>en</i> et <i>y</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ да дава претпоставки за значењето на поединечен збор, исказ или текст применувајќи ги постоечките знаења, контекстот и други стратегии за разбирање;
А		- културно наследство: традиции, обичаи		
Ѕ				
Е				

<p>Р</p> <p>А</p> <p>З</p> <p>Б</p> <p>И</p> <p>Р</p> <p>А</p> <p>Њ</p> <p>Е</p>	<p>ЧИТАЊЕ</p> <p><i>Ученико̄и/ученичка̄ӣа̄ њреба да може да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ разбира упатства, објасненија во учебникот, покани, пораки, правила за игра; ▶ разбира основни информации од натписи, соопштенија, кратки текстови напишани на стандарден јазик, ТВ-програми; ▶ разбира зборови и изрази кои често се употребуваат во ситуации од секојдневниот живот; ▶ глобално ја разбере содржината на информативен текст проследен со визуелен документ; ▶ разбира кратки текстови на позната тематика и распознава во нив некои социокултурни 	<p>КУЛТУРА</p> <p>И понатаму е потребно на учениците да им се укажува на сличностите и разликите во македонската и француската култура (традиции, обичаи, учтиво однесување, итн.) водејќи сметка за компаративен пристап кон содржините интегрирани во предвидените тематски целини. Учениците треба да бидат запознаени со актуелни случувања и занимливости во Македонија, Франција и франкофонските земји.</p>	<p>Verbe - imparfait - imparfait/passé composé - futur simple - conditionnel présent</p> <p>Adverbe - formation des adverbes en <i>-ment</i> - de temps, de lieu, de manière</p> <p>Négation - forme négative: du sens restrictif (<i>ne...que</i>), - phrase négative avec <i>personne, rien, jamais, plus.</i></p> <p>ЛЕКСИКА</p> <p>Основниот лексички минимум се состои од 150-200 лексички единици за активна употреба во рамките</p>	<p>(Со проверка на разбирањето треба да се утврди точноста на претпоставките.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ да открива и да развива сопствени стратегии на разбирање. <p>• Активности од типот:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ идентификување на: зборови, структури и изрази во контекст; ○ читање искази; ○ подвлекување и пополнување зборови во реченици; ○ подредување краток и едноставен текст по логичен редослед; ○ спарување делови од реченици; ○ поврзување слики со реченици или кратки дијалози; ○ прашања со точно/неточно или повеќечлен избор (QCM); ○ отворени прашања; ○ игри. <p>• Дидактички препораки</p> <p>Наставникот треба да применува:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ јасни, кратки и разбирливи упатства; ○ индивидуална работа, работа во мали групи;
---	--	---	--	---

<p>И</p> <p>З</p> <p>Р</p> <p>А</p> <p>З</p> <p>У</p> <p>В</p> <p>А</p> <p>Њ</p> <p>Е</p>	<p>особености;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ извлекува заклучоци за значењето на одделни лексички единици според контекстот; ▶ изградува постепено сопствени стратегии за разбирање при читање. <p>ЗБОРУВАЊЕ</p> <p>Говорна интеракција</p> <p><i>Ученико̄̄/ученичка̄̄а̄̄ ѝреба да може да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ учествува во елементарен разговор на познати теми применувајќи усвоени јазични елементи и соодветни комуникативни модели; ▶ води кратки разговори по телефон кога соговорникот му зборува бавно и јасно; ▶ користи различни компензаторски стратегии (мимики, гестови и сл.) за дополнително објаснување на искажувањето; ▶ употребува едноставни и 	<p>Комуникативни акти</p> <p>Учениците треба да се оспособуваат за реализирање на следните комуникативни акти:</p> <p>прашување/ одговарање за емоционалната состојба</p> <p>барање/давање информација при купување, во ресторан</p> <p>нарачување/ предлагање јадење, пиеење во ресторан</p> <p>изразување</p>	<p>на предвидените теми и комуникативни акти</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ активности преку игра; ○ нагледни средства и помагала. <p>• Активности од типот:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ поставување прашања и одговарање на нив; ○ учество во кратки комуникативни ситуации и драматизации; ○ барање/ давање информации.
---	---	--	--	---

<p>И</p> <p>З</p> <p>Р</p> <p>А</p> <p>З</p> <p>У</p> <p>В</p> <p>А</p> <p>Њ</p> <p>Е</p>	<p>секојдневни учтиви форми на комуникација; ▶ се распрашува и објаснува</p> <p>Усно искажување <i>Ученикој/ученичката ѝ треба да може да:</i></p> <p>▶ бара објаснување ако нешто не му е јасно; ▶ опишува појави, ситуации, предмети и лица употребувајќи едноставен вокабулар; ▶ дава описи со помош на илустрации; ▶ прераскажува краток и едноставен прочитан или слушнат текст; ▶ создава сопствени стратегии за усно изразување.</p>	<p>мислење, став</p> <p>опишување предмети</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Активности од типот: <ul style="list-style-type: none"> ○ опишување, рецитирање, пеење, раскажување по слики, видеоматеријали и сл.; ○ гласно читање; ○ продукција на кратки искази; ○ прераскажување на кратки едноставни текстови. • Дидактички препораки <p>Наставникот треба да поттикнува:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ученикот/ученичката да ги применува усвоените јазични и комуникативни средства; ○ индивидуална работа и работа во мали групи; ○ учество во проекти; ○ ученикот/ученичката да земе збор; ○ креативност кај учениците; ○ создавање пријатна атмосфера за работа на часот.
---	--	--	--	--

<p>И</p> <p>З</p> <p>Р</p> <p>А</p> <p>З</p> <p>У</p> <p>В</p> <p>А</p> <p>Њ</p> <p>Е</p>	<p>ПИШУВАЊЕ</p> <p><i>Ученикој/ученичкајџа џреба да може да:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ познава и почитува правила на интерпункција и правопис; ▶ пишува кратки, едноставни пораки (извинување, благодарност, прифаќање, одбивање и сл.); ▶ пополнува формулари; ▶ пишува кратко писмо, честитка, разгледница; ▶ изградува сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик. 			<ul style="list-style-type: none"> • Активности од типот: <ul style="list-style-type: none"> ○ подредување зборови во слеана низа; ○ пишување по диктат; ○ пополнување формулари; ○ довршување реченици или краток текст; ○ пополнување текстови со испуштени зборови; ○ пишување пораки, пријателски писма итн.; ○ пишување краток едноставен состав според слика. • Дидактички препораки <p>Наставникот треба:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ да дава јасни упатства со конкретни барања; ○ да презентира соодветни модели на пишани документи.
---	---	--	--	---

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

5.1. Насоки за меѓупредметно поврзување (интегрирано планирање, односно целно содржинско поврзување меѓу сродните предмети и подрачја)

Изучувањето на францускиот јазик претставува можност за користење и создавање врски помеѓу предметите што се изучуваат во VIII одделение, т.е. почитуван е принципот на меѓупредметно поврзување по однос на целите и содржините со акцент на интегрираното поврзување со содржините: мајчин јазик, преку здобиените знаења и умеења од тој предмет; прв странски јазик, преку стратегиите за учење, работа со речник, социокултурни врски; математика со поимите за природните броеви, дати, геометриски форми; историја со поимите за општество, празници, традиции; географија, поими за континенти, географска карта, клима; основи на природните науки со поимите за растенија, животни, екологија; музика, преку стилови на музика, изучување на франкофонски песни; физичко и здравствено образование, преку видови спорт, хигиена, здравје; ликовно образование, преку уметност за цртање во функција на разбирањето.

Постојат и други примери на корелација со други наставни предмети и затоа е потребно е наставникот да го навикнува ученикот/ученичката самостојно да размислува и да наоѓа врска помеѓу наставата по француски јазик и другите наставни предмети.

5.2. Прејораки за користење на годишниот фонд часови

Процесот на учење на францускиот јазик се одвива преку неделен/годишен фонд на часови, преку компонентите кои се изучуваат и кои ги сочинуваат крајните јазични вештини што ученикот треба да ги усвои на крајот на соодветното ниво, меѓутоа тие не можат да се издвојат, односно не може да се планира бројот на часовите по одделни компоненти. Поконкретно кажано, во наставата сите компоненти од програмата не се обработуваат одделно и со квантифициран број на часови или по оној редослед како што се дадени во програмата, туку интегрирано во функција на јазикот, т.е. создавање на комуникативната компетенција во конкретни ситуации, што, всушност, претставува крајна цел на програмата.

Пристапот кон граматиката е когнитивен. Граматичките содржини се обработуваат во контекст, по индуктивен пат, а граматичките правила не треба да се изучуваат и проверуваат изолирано, надвор од контекстот. Содржините треба да бидат интегрирани во предвидените тематски целини.

Содржините предложени во програмите се продлабочуваат во секоја наредна година.

5.3. Наставни средства:

- учебни помагала (учебник избран на ниво на училиштето за соодветниот предмет и одобрен од МОН, прирачник за наставникот, работна тетратка за ученикот, ЦД, ДВД, портфолио и др.);
- речник, енциклопедии, постери, флеш карти;

- странски списанија за наставникот и учениците;
- касетофон, / касети, ЦД-плеер, компјутер со пристап на Интернет, ТВ и користење на информатичко-комуникациски технологии.

Пожелно е наставникот да не се ограничува само на учебничкиот комплет туку тој може и треба да подготвува дополнителни материјали и да наоѓа информации и автентични документи од различни извори во функција на реализирање на предвидените цели во наставата.

6. ОЦЕНУВАЊА НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Проверката и оценувањето на постигнатите резултати е многу важен елемент во текот на наставата/ учењето.

Наставникот треба постојано да ја набљудува работата на учениците и да ги поттикнува во нивниот напредок, а оценувањето треба да го прилагодува на основните методи за објективност и валидност.

При проверката на постигнувањата на учениците треба да им се овозможи слобода во искажувањето и постигнувањето на конкретни комуникативни цели. Направените или допуштените грешки се коригираат преку укажување на правилната форма. Пожелно е наставникот да ги насочува учениците сами да ги откриваат грешките. Наставникот би требало да ги охрабрува учениците. Посебно е важно формите на проверките да бидат разнообразни и систематично да ги следат постигањата на учениците во различни активности.

При оценувањето на постигањата на учениците во совладувањето на усното и писменото разбирање и изразување вниманието треба да се насочи кон формативната евалвација со цел и наставникот и учениците да се информираат за нивото на постигнатите знаења и способности, за да може навремено да се надминат евентуалните пропусти во наставата и учењето.

Посебно е важно наставникот систематично да го проверува нивото на знаењата и умеењата на учениците, да применува различни форми на проверка и да користи единствени критериуми при формирање на оценката. Тој треба да го следи односот на ученикот кон наставниот процес и да го вреднува неговото учество во различни активности:

- работа на час (фронтално, во групи, по двајца, индивидуално);
- изработка на домашни задачи;
- работа на ученикот во проекти.

Постигањата на учениците се следат преку *периодични шесџови со различна содржина и времетраење*. Предност треба да се даде на вреднувањето на комуникативните способности на учениците во рамките на предвидените цели во вештините (на пр. составување на едноставен текст по слики/серија од слики, пишување на лично писмо според дадени елементи, покана, кратка порака, задача за проверка на разбирањето на прочитан или слушнат текст). Свое место треба да најдат и проверките на усвоените знаења од граматика и лексика со кои ја проверуваме усвоеноста на јазичните структури предвидени во програмата. *Преводот* не се предвидува и не треба да биде средство за оценување на знаењата на учениците.

Диктандото се користи како вежбовна активност. Може да се вклопи и во рамките на процесот на учење.

Оценките треба да бидат добро образложени и аргументирани пред учениците, да имаат охрабрувачки и стимулативен

карактер и да го мотивираат учењето на францускиот јазик. Според Концепцијата за деветгодишното основно воспитание и образование на крајот од VIII одделение покрај интерното оценување ќе се реализира интерно проверување на постигањата, но со екстерно подготвени стандартизирани тестови.

Според Заедничката европска референтна рамка за странските јазици нивото на знаење на учениците од VIII одделение треба да соодветствува со базичните знаења на ниво A2 од оваа рамка.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА ОПРЕМЕНОСТ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата се темели на нормативот за простор за третиот период (VII, VIII, IX одделение) и за наставните средства за VIII одделение донесен од страна на министерот.

Просторните услови и опременоста на училиците за успешна реализација на наставната програма за VIII одделение треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за VIII одделение.

Се препорачува, заради непречена комуникација и работа со ученици и помеѓу ученици за да слушнат подобро што се зборува и најоддалечениот ученик да има преглед на училищата, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата „П“, како и преместување и групирање на столчињата по потреба, во зависност од предвидените активности.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

- Завршени студии по француски јазик и литература-наставна насока, VII¹.
- Завршени студии по француски јазик и книжевност, VII¹.
- Завршени студии по француски јазик и литература- друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на соодветен факултет, VII¹.
- Завршени двопредметни студии по македонски и француски јазик (за настава по француски јазик од VI до IX одделение од деветгодишно основно образование).

9. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Очекуваните резултати соодветствуваат со колона бр. 2 од Наставната програма, односно од предвидените цели на Наставната година, кои воедно преставуваат нивоа на знаења на постигнатите резултати кај учениците, кои треба да одговараат на базичните знаења на ниво A2 од референтната рамка.

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Наставната програма по *француски јазик* (втор странски јазик) за осмо одделение на деветгодишното основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Министер

Abdilaqim Ademi

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Бр. 11-14654/1 од 15.09.2014 година
Скопје